

DE 8-MEI-HERDENKINGEN IN BELGIË

Historicus prof. Koen Aerts (U.Gent) vraagt in DeMorgen: “Waarom herdenken de Belgen het einde van WO II niet?”. Een foto in DS toont één bloemenkroon op het monument in het Gentse Stadspark, met het onderschrift “Herdenking van de bevrijding (sic)”.

In feite gaat het hier om een perceptie, een indruk die gewekt wordt. Want er zijn (en waren vorige jaren) talrijke herdenkingen, zoals hier bondig wordt opgesomd. Natuurlijk beletten vandaag de coronavoorschriften dat grote groepen mensen met vlaggen en bloemenkransen zich verzamelen. Maar de herdenkingen zijn in 2020 wèl doorgegaan.

Koning Filip, samen met Koningin Mathilde, met Eerste-minister Sophie Wilmès en hoge militairen, legden een bloemenkrans aan het monument voor de Onbekende Soldaat.

Het Belgische War Heritage Institute, dat onder de voogdij staat van de minister van Defensie, organiseerde op 8 mei op fB een optreden van Selah Sue. Ze zong haar versie van “We’ll meet again”. Vervolgens herdacht de minister van Defensie, Philippe Goffin, alle helden van de tweede wereldoorlog.

<https://www.warheritage.be/nl/8-mai-commemorez-votre-heros-de-la-ww2>

<https://www.facebook.com/events/551307185585629/>

Vanuit het fort van Breendonk waar 301 verzetslui gedood werden, zie

<https://youtu.be/7wXwFfh7xA>

In **Antwerpen** is de gevangenis in de Begijnenstraat de jaarlijkse verzamelplaats op 7 of 8 mei van de Nationale Confederatie van Politieke Gevangenen en Rechthebbenden (NCPGR-CNPPA). Dit jaar ging de toespraak van voorzitter Harry Deneve digitaal, gevolgd door een ‘Digitaal Gedenkteken’ ontworpen door Deneve en Fritz Sunderman (<https://vimeo.com/415856118> , paswoord Flux).

In **Leopoldsborg** werd een krans neergelegd aan het Mausoleum van de Politieke Gevangene, op de Militaire Begraafplaats, met ondersteuning van het Gemeentebestuur en het Plaatscommando Kamp van Beverlo, samen met de KNSB Heppen en de NCPGR afdeling Beringen-Leopoldsborg,

Het Gentse 8-meiKomitee bestaat 35 jaar. De Burgemeester is steeds aanwezig, en houdt vaak zelf de toespraak. Mathias De Clercq geeft dit jaar een interview. Hier staat de oproep www.8meikomitee.gent voor de alternatieve formule van 2020. Leerlingen van het Trappenhuis maakten tekeningen over 75 jaar vrede en bevrijding van het fascisme, zie <http://gentinbeeld.gent/2020/05/07/de-tekeningen-75-jaar-vrede/> De secretaris Marc Blansaer vertelt: <https://vimeo.com/414416574> . De bloemen die jaarlijks, tot 2019, werden neergelegd aan de twee monumenten in het Stadspark, voor het Verzet en alle slachtoffers van WO2 en WO1, dragen de namen van een lange lijst organisaties, waaronder ook de politieke gemeenteraadsfracties – behalve van N-VA en VB. Van de Gentse scholen helpt meestal een klas uit het Koninklijk Lyceum bij de bloemenhulde, of van de stedelijke basisschool Laurent Instituut.

In **Mechelen** is dit jaar de viering verplaatst naar 18 oktober <http://www.8meicomitemechelen.be/Laatste%20berichten.html>

Er zullen het woord voeren: Jeroen Van der Auwera (directeur BA Atheneum campus Pitzemburg, over herinneringseducatie), Ward Adriaens (ere-conservator Kazerne Dossin), Geert Clerbout (VRT-De kinderen van het Verzet) en Dimitri Roden (conservator Nationaal Memoriaal Fort van Breendonk).

De programma's van 2019 en 2018 kan men nog raadplegen. Op 10 november 2017 zijn stapstenen of herinneringsstenen voor politieke gevangenen gelegd: zie uitgebreid fotoverslag van Bob Lams. Er is samenwerking met de NCPGR-Gewest Mechelen-Lier; het Onafhankelijkheidsfront, De Zwarte Hand, het Willemsfonds, Muziekkapel van de Mechelse Politie; deelname leerlingen van meerdere scholen: basisschool Go Shil!, Vrije Katholieke Basisschool Sint-Pieter, Busleyden Atheneum campus Pitzemburg, campus Caputsteen en campus Botaniek; de oud-scouts van de Sint Romboutsparochie.
<http://www.8meicomitemechelen.be/bestuur.html>

In **Ronse** legden dit jaar Burgemeester Dupont, schepen Michaux, en voorzitter Luc Vandevelde, en ondervoorzitter van de afdeling Vlaamse Ardennen van de NCPGR bloemstukken aan de drie monumenten herinnerend aan WO2. Eén klaroenblazer bracht telkens het "Te Velde" en de "Last Post".

Om niemand te vergeten, maar zeer bondig: **Lokeren** (Bellemannen, ook voor de helden van vandaag: het zorgpersoneel); **Wetteren** (Gemeentebestuur, bloemen, klokkengelui,); **Leuven** (beiaardconcert), **Huldenberg** (Burgemeester, getuigenissen <https://www.huldenberg.be/ve-day-getuigenissen-en-verhalen-uit-huldenberg> , slachtoffers <https://www.huldenberg.be/ve-day-herdenking-slachtoffers-woii> **Zandhoven**: de kerkklokken luidden, margrieten werden gelegd op de graven en aan het monument van de gesneuvelden.

Over 2019 zijn meerdere verslagen gepubliceerd in Kracht/L'Effort. In **Oostende** leidde Burgemeester Bart Tommelein de plechtigheden aan het Oorlogsmonument en Calvarie op het kerkhof, samen met schepen Bhatti, de Plaatscommandant, en voorzitter van de NCPGR Robertus Van Haeren. André Schiettekatte somde de namen op van de Oostendse weerstanders die stierven in de kampen of onthoofd werden op de guillotine in Dortmund of Mönchengladbach.

In **Ronse** waren er activiteiten op 7 en 8 mei 2019; met de Burgemeester en schepenen, met leerlingen van het Kon. Atheneum-Decrolyschool, de Sancta-Mariaschool en buurtschool Germinal. Er werd ook een requiem gezongen in de Basiliek.

In **Luik** was de ceremonie in 2019 zeer breed opgezet. Behalve burgemeester Willy Demeyer en de vertegenwoordiger van Koning Filip, waren ook binnen- en buitenlandse gezagdragers aanwezig, de militaire commandant, de muziekkapel van de Luchtmacht, en natuurlijk Mevr. Renée Vandekeleffe, voorzitter van de afdeling NCPGR-Luik-Centrum.

In **La Louvière** greep de plechtigheid van 2019 plaats in het Koninklijk Atheneum, geleid door de studieprefect Pascale Genette, leerlingen en leerkrachten, schepen Wimlot, en politieke en vaderlandslievende gezagsdragers. Er werden vredesduiven opgelaten.

In **Doornik** was er de traditionele Frans-Belgische herdenkingsplechtigheid met een misviering, en de aanwezigheid van de burgemeester, militaire vertegenwoordigers en verschillende bestuursleden van de NCPGR (op 23 april). Het Gewest heet daar “Gabrielle Petit”, naar de Belgische spionne uit WO1, terechtgesteld door de Duitse bezetter.

Deze opsomming beperkt zich tot 8 mei. Maar er zijn nog talrijke andere openbare herinneringsceremoniën, bijvoorbeeld op 1 en 11 november, de bevrijdingsfeesten in augustus-september, de bijeenkomsten bij het leggen van herinneringsstenen in vele steden en gemeenten; e.a.

WAAROM GEEN MEDIA AANDACHT?

De vraag is dus niet: waarom zijn er geen 8-mei herdenkingen? Want die zijn er wèl, al jaren aan een stuk. Maar waarom krijgen die geen aandacht in de grote media, zodat een foute indruk is ontstaan?

Daarvoor zijn meerdere verklaringen. In de eerste plaats voeren pers en zenders een eigen professioneel beleid, d.w.z. ze brengen *nieuws*, terwijl jaarlijks terugkerende herdenkingen geen nieuws zijn. Ook willen deze media geen reclame maken voor deze of gene vereniging of groepering. Zelfs over organisaties met zeer veel leden, zoals de vakbonden en politieke partijen, wordt nauwelijks bericht; wie daarover het dagelijkse nieuws wenst, moet dat zelf opzoeken.

Een tweede verklaring ligt in ons “Gekleurd Verleden”. Dat is de titel van de tentoonstelling (2010) waar Bruno De Wever (U.Gent) en Rudi Van Doorslaer (CEGESOMA) zowel collaborateurs aan het woord lieten als weerstanders, de joodse familie Bloch, en gewone Vlamingen. Een deel van de Belgische bevolking was “duitsgezind” tijdens de oorlog, in plaats van “engelsgezind”. Later toonde de koningskwestie in cijfers aan, dat 57,64% van de kiezers (zelfs 72,28% in Vlaanderen) de terugkeer van Leopold III steunde. Deze had nochtans liever met Hitler onderhandeld dan de wettige Belgische regering-Pierlot naar Londen te volgen. De katholieke partij CVP, die voor de oorlog al verkiezingscoalities had gesloten met het VNV, zette na de oorlog collaborateurs op haar lijst (bekend voorbeeld: Leo Delwaide, Antwerps oorlogsburgemeester). De toenmalige katholieke pers, de RK-kerken, het katholiek onderwijs, de paters en nonnen, de CM, het ACV, de grote katholieke jeugdorganisaties, allen werden gemobiliseerd voor de ja-stem in de volksraadpleging. Voor de families van al dezen - die we vandaag terugvinden bij de kiezers voor de twee nationalistische partijen - is de overwinning van de Geallieerden en van de Weerstanders en de andere “engelsgezinden”, geen echte feestdag. De grote media houden rekening met deze gevoeligheden. Het gevolg is dat een onvolledig beeld van de werkelijkheid in stand wordt gehouden.

12 mei 2020.

Frank Roels, em. prof. U.Gent